

HART VAN DE STAD KRANT

nummer 37
april 1986
oplage 2250 exemplaren

Redactie: R.J. van Cruijssen
J.J.M. Gerritsen

Lay-out: J.J.M. Gerritsen

Een uitgave van de Vereniging
voor de Pieters- & Academiewijk
en Levendaal-West

RACHEL ROESINK

RACHEL ROESINK, geboren in Arnhem, kreeg haar opleiding aan de Koninklijke Academie voor Beeldende Kunsten van '74-'79, en was leerlinge van Auke de Vries en Sees Vlag.

Specialisatie in die periode en daarna: grafiek, waaronder diverse grafische technieken. Daarbij springt de stad Leiden er uit als onderwerpkeuze.

Ook hield zij zich bezig met sculpturen, als voorbeeld daarvan bijgaande foto van een brons van 25 cm hoog, genaamd "De Eenheid".

Haar voorkeur gaat uit naar het aquarel, met wonderlijke, maar zachte kleurstellingen.

Heel aantrekkelijk was een figuratief gepenseeld water met molen en een enkele rietstengel, fijn van tinten en van een mooi formaat, hetgeen in hedendaagse huizen ook belangrijk is; het was dan ook verkocht.

Toch voor mij het meest aantrekkelijk zijn de grafieken, etsen en pentekeningen, zoals de Zijlpoort, hier op de voorpagina, en de Ridderzaal in Den Haag. En al is dit wat later werk, toch ligt mijns inziens hier haar kracht en ook haar gegeven talent.

Rachel Roesink exposeerde bij Eijlders in Amsterdam, Cultureel Centrum Arnhem, Vlaamse Touristen- en Automobielbond in Antwerpen, Ministerie van Financien in Den Haag, Galerie De Pomp te Warmond, Amrobank Leiden en Amsterdam en in enkele Oosterse landen.

Zij deed ons een groot plezier met het aanbod een pentekening te maken van de Koningin, die U dan ook aantreft ter opluistering van het programma voor Koninginnedag.

Wij wensen Rachel, begiftigd met veel talent, veel inspiratie, doorzettingsvermogen en een succesvolle toekomst toe.

R.J. van Cruijssen

Waarschuwing

Op een weekend, enkele weken geleden, liepen er s'nachts om 3 uur, half 4, enkele Knapen op het Rapenburg alle daar geparkeerde auto's te bekijken en werden alle portieren geprobeerd, of ze misschien niet op slot waren. Ook de linnen daken van lelijke sendjes werden aan een onderzoek onderworpen of ze niet open konden. Controleer liever zelf uw voertuig op mogelijk te stelen voorwerpen als radio's, tassen, cassettecorders en bandjes en dergelijke. Geen ken geen kans en bespaar uzelf ergernis en schade.

Architectenburo Ir. Boudewijn Veldman Vollergracht 23, Leiden. Tel. 071-130028

Het oude politiebureau en omgeving

Begin april 1986 zal de politie verhuizen naar het nieuwe bureau aan de Langebruggen. Hiermee start direct een aantal ingrijpende activiteiten in en rondom het oude politiebureau. De bestemming van dit gebouw zal echter niet wijzigen, want na een grondige opknappbeurt zal de verkeerspolitie zich hier vestigen. Behalve het opknappen van het oorspronkelijke gebouw, zullen een aantal gebouwen die in de loop der tijd werden toegevoegd, worden gesloopt, met uitzondering van de monumentale Bank van Lening. Deze verhuizing was voor de gemeente aanleiding om alle gemeentelijke eigendommen in dit gebied te inventariseren en te onderzoeken of behoud, verbetering en onderhoud mogelijk en noodzakelijk is.

Inmiddels zijn er plannen gemaakt voor de panden Nieuwsteeg 6, Zonneveldstraat 15 en 16 en Langebrug 107. Zodra al deze panden leeg zijn door het vertrek van de politie, wordt direct met de uitvoering van deze plannen begonnen. De voormalige Bank van Lening en het P.G. Speckhoffje zijn inmiddels verkocht aan de Stichting tot Exploitatie van Rejaardencentra. Ook hiervoor zijn inmiddels plannen gemaakt en zal zo spoedig mogelijk tot uitvoering worden overgegaan. In het verlengde van de voormalige Bank van Lening zal worden voorzien in een blokje nieuw te bouwen ouderwoningen.

Voor de nog bewoonde woningen Nieuwsteeg 4 en 6, Langebrug 99 t/m 105, alsmede Zonneveldstraat 18 worden in overleg met de bewoners plannen opgesteld voor onderhoud en/of verbetering.

Door de sloop van een aantal gebouwen achter het politiebureau ontstaat een groot binnenterrein met een openbaar karakter. Op dit binnenterrein zullen een aantal groen-voorzieningen worden aangebracht.

HART VAN DE STAD KRANT

MODE
voor
MODE

Breestraat 7
Tel. 143987

Oproep

Zoals U wellicht bekend zal zijn wordt er in de gemeente Leiden jaarlijks een collecte gehouden ten bate van het "Nationaal Fonds Sport voor Gehandicapten". Dit jaar zal deze collecte plaats vinden van 21 t.e.m. 27 april a.s.

Als organiserend comité hebben wij momenteel in de woonbuurt van de Pieters en academie-wijk, een tekort aan collectanten. Als gevolg daarvan ontbreekt ons derhalve de mogelijkheid genoemde inzameling optimaal te doen uitvoeren, hetgeen uiteraard zijn weerslag zal hebben in de opbrengst ervan.

Teneinde te voorkomen dat in een naar onze mening te groot, deel van Leiden niet voor ons fonds zal worden gecollecteerd, verzoe ik U namens het N.F.S.G. te bezien Wijk vrijwilligers kunnen worden gevonden, die zich als collectant voor eerder genoemde collecte beschikbaar willen stellen. Kandidaten-welke overigens 15 j. of ouder dienen te zijn-kunnen zich telefonisch bij mij aanmelden op onderstaand telefoonnummer. Om tijdig inzicht

Teneinde de voorbereiding en uitvoering van al deze plannen goed te laten verlopen is door het College van Burgemeester en Wethouders een zogenoemde coördinatie groep aangesteld. In deze groep hebben zitting ambte-

naren van diverse gemeentelijke directies, de Stichting tot Exploitatie van Rejaardencentra, Woningbouwvereniging Leiden (voorheen LWS), De Stichting Welzijn en de verschillende architecten. Een vertegenwoordiger van de gemeentelijke Directie Volkshuisvesting is als voorzitter benoemd.

Uit het vorenstaande moge blijken dat vanaf april a.s. door alle bouwactiviteiten de rust flink wordt verstoord, maar het resultaat zal gezien mogen worden: een aantal fraai gerestaureerde panden met vele nieuwe bewoners en een binnenterrein waar men zittend in de zon, kan genieten van weergekeerde rust.

Directie Volkshuisvesting
W. de Wolf

VOOR
schrijfmachines

wolfslag

Kantoormachines
en -meubelen bv

Speciaalzaak in
schrijfwaren

Breestraat 122 -124
Breestraat 145
Leiden tel. 123211

In het aantal beschikbare vrijwilligers te hebben, zou ik het op prijs stellen dat aanmelding zou plaats vinden vóór 19 april a.s., zodat een zo effectief mogelijke indeling kan gemaakt worden.

Bij voorbaat dankend voor Uw medewerking verblif ik, namens N.F.S.G., met vriendelijke groeten,

A.Smits
Kwikstaarhoek 9
2317 WT Leiden.
Teln. 071-21 59-02

KOM IN TROPISCHE SFEREN

COCKTAILS
BUITENLANDSE
BIEREN

TUSSEN 6 EN 7
HAPPY HOUR
(Cocktails halve prijs)

IDEAAL VOOR
BORRELS/ RECEPTIES

NOORDEINDE 49 LEIDEN
TEL 071 141110

De Joffers

maandag en dinsdag gesloten
woensdag t/m zaterdag
van 10.00 tot 17.30 uur
donderdag koopavond
Leiden, Kort Rapenburg 18
tel. 071 - 149930

JONGE MODE VOOR GROTE MATEN

Een Leids Pilgrim Huis

Deel twee

Binnen in het huis waren de meubels gegroepeerd rond drie belangrijke centra: het raam, de stookplaats en het bed.

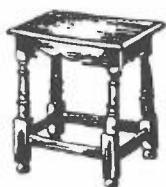
Direct onder het raam stond de tafel, zodat werken en eten bij het invallend licht konden gebeuren. De Bijbelstudie vond daar ook plaats. Het grote boek lag bovenop de lezenaar, ook wel "schrijfbort" genoemd, die op de tafel stond en die s'avonds licht ontving van de stookplaats.

Er waren 3 soorten tafels in gebruik: een hangoortafel (gate-g), een schraagtafel of een ronde tafel met 3 poten. Alle drie de tafels zijn opklapbaar.

17e-Eeuwse noten gate-g tafel met getorste poten, 192 cm breed, uitgeklaapt.

Voor de volwassenen en de oudere kinderen of voor bezoekers waren er 2 of 3 stoelen, allemaal met kussens. Als type kwamen de volgende voor: bakstoelen (met bergruimte onder de zitting) met ruggelen, meer eenvoudige stoelen van wagenschot, stoelen gemaakt van planken, stoelen met een hoge, ladder-vormige rugleuning (ladderback), voorzien van biezen zittingen ("groene" stoelen genaamd, omdat ze gemaakt werden van ongedroogd = "groen" hout),

Eiken 'joint stool' met uitgezaagde regels onder het blad, 45,5 cm breed.

Eiken eetkamerstoel met hoge 'ladderback', 1903, met biezen zitting, gemaakt door Rennie

stoelen met gedraaide poten (in het Engels bekend als "Brewster" en "Carver", omdat deze leiders van de Pilgrims deze stoelen bezaten), en

stoelen met simpel gedraaide poten, biezen zittingen en licht gebogen rugleuning.

Jongere kinderen en ook wel bezoekers, zaten op diverse soorten krukken als peg-leg, joint-stool, keyed-tenon (namen afhankelijk van de manier van bevestiging van de poten).

Men zat gewoonlijk ook op kisten en omgekeerde manden, die allen bij de hand waren, omdat ze als opbergruimte in huis gebruikt werden.

De stoelen stonden niet allemaal rond de tafel, die tegen de muur onder het raam stond. De haard was het centrale punt in huis en de meeste stoelen stonden daarbij.

Tussen het raam en de haard, zodat van beide kanten er licht opviel, stond het grote spinnewiel en aan de muur vlakbij konden de spouwen opgehangen worden. Spinnen was een zoveel beoefende bezigheid, dat het geen concentratie vereiste. Men zag de hele dag vrouwen en kinderen met een spinklos in de hand, welke in ieder geval s'nachts en tijdens het eten weggehangen moest worden. Ook een garenwinder was veelal in de buurt van het spinnewiel te vinden.

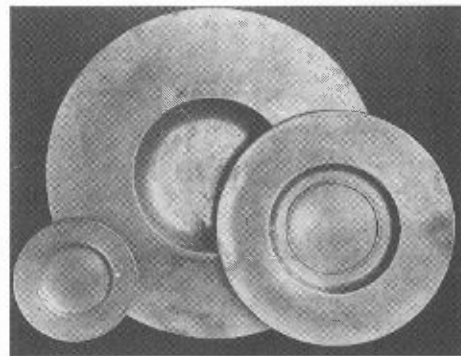
De stookplaats zorgde voor licht en warmte en vuur om te koken. Het was de belangrijkste voorziening in de kamer, en maakte de kamer bijna alleen tot een keuken. De breedte was iets meer dan 2 meter, de hoogte tot de balk, die als mantel diende, bleef daar het onder.

De balk rustte op bakstenen zijden, die bovenaan naar buiten bogen, en die slechts half uit de muur staken.

De achterwand van de stookplaats kon voorzien zijn van speciaal gebakken, gedecoreerde terra-

cotta stenen. Hij was in ieder geval voorzien van een gietijzeren haardplaat om de hitte te weerkaatsen en de muur te beschermen.

Boven op de mantel stonden borden, vaak met een spiegelend koperen bord in het midden, met een kaars er voor. De borden rusten recht op tegen de kap van de schoorsteen, die gewoonlijk recht was, maar soms schuin.

Als brandstof werd turf gebruikt, dus staat de turfkist of mand naast de stookplaats. Turf was niet geschikt voor al het koken en zeker niet voor het bakken. We vinden dan ook takkenbossen dicht bij de haard. Turf en takkenbossen werden verder opgeslagen op de vloering.

Pook, tang en asschop staan in de hoek van de stookplaats. Er waren ijzeren vuurbokken voor houtblokken en kreupelhout, wellicht een met een handel voor een spit, ofschoon de Pilgrims zich waarschijnlijk geen duur vlees konden permitteren. Goedkope vlees (varkens, kip, konijnen) en gedroogde vis waren de meer algemeen gebruikte

ELECTROTECHNISCH BUREAU

van cleef

VOOR DIENSTBETOON EN VAKMANSCHAP
LEIDEN

BOTERMARKT 24 - 25 TELEFOON 12 26 69
BREESTRAT 171 TELEFOON 13 17 28

VOOR AL UW DRUKWERK

. BOEKDRUK . LICHTDRUK
. KLEIN-OFFSET . FOTOCOPIE

VAN DER LINDEN'S DRUKKERIJ
EN REPRODUCTIE-INRICHTING B.V.
VLIET 4a - 6, 2311 RE LEIDEN - TEL. 071 - 120815

Op de stadskaart van Leiden A° 1850, schaal 1:12.500, getekend door W.A. van Campen zijn tegenover de "kazerne" negen perceeltjes bebouwd van af de Doelensteeg en langs de Doelengracht.

Via een poortgebouwtje krijgt het "Hogeveenhofje" een ontsluiting op de gracht. Op de hoek van de Doelengracht-Groenhazengracht bevindt zich het pand waar op de hoek het "Friese Bakkertje" is gevestigd. Daarnaast bevindt zich op de nummers 2 en 3 een "Infirmerie". Wellicht hoorde dat ziekenhuisje bij de aan de overkant liggende kazerne.

Aldus kan de situatie op genoemde kaart beschreven worden.

De oorspronkelijke gevelwand bestond waarschijnlijk uit tuinmuren en de daarin opgenomen koetshuisjes van panden aan het Rapenburg. Op de plaats van het huidige afgedankte parasitologische laboratorium bevond zich een herbariumgebouwtje.

Op de Leidse kaart van vandaag, heeft het open kazerneterrein De Doelen zich stedenbouwkundig enorm verdicht tot de huidige bebouwing van de universiteit en de woningbouwcomplexen en daarmee zich aangesloten bij de solitaire massa van het Armetarium. (kazerne) Bij de opdracht van de Stichting Leidse Studentenhuisvesting om het gebouw van het voormalige laboratorium geschikt te maken voor bewoning, bleek dit als gevolg van schade door verbeterings werkzaamheden aan de Doelengracht en als gevolg van maat en indeling van het gebouw zelf tot zulke uitgebreide aanpassingen te leiden, dat dit enorme kosten met zich mee zou brengen.

Hierop werd besloten tot nieuwbouw van acht appartementen.

Aan de grachtzijde werd het plan zo ontworpen, dat de massa van het bestaande laboratoriumgebouw (Doelengracht 4A) behouden werd en deze via een poortgebouw verbonden met de gebouwen Doelengracht 1t/m 3.

Getracht is om het contour van de grachtenwand op zodanige wijze te veranderen, dat de abrupte opening van de bestaande situatie aansluiting vindt bij de bestaande bouwmassa van Doelengracht 4A. Het nieuwe gedeelte van de gevelwand zoals dat nu getekend is, zal worden opgebouwd uit materialen van baksteen en hout, zodat verwandenschap gevoeld zal worden met het materiaal van de bestaande bebouwing. De dakstroken worden gedekt met "blauwe" pannen.

Bij de uitwerking van de details zal rekening gehouden moeten worden met de moderne eisen van onderhoud en fabricage.

De smalle marge tussen gevel en gebouw zal gebruikt worden, zover dit mogelijk is, om de confrontatie van de gevel met de straatoppervlakte geleidelijk te laten plaatsvinden doormiddel van stoepen en andere afscherpende details. De poort geeft toegang tot de ruimte

van het buro van de Stichting Leidse Studentenhuisvesting.

Getracht zal worden om de woningen zelf binnen dedaartvoor gestelde eisen, een eigen en eigentijdse belevingswaarde te geven.

VERSLAG ALGEMENE LEDENVERGADERING

D.D. 18 FEBRUARI 1986.

1. Opening.

Mevr. Buring opent om 20.15 uur de vergadering.

2. Verslag vorige algemene ledenvergadering.

De vorige algemene ledenvergadering werd gehouden op 9 januari 1985.

Het verslag daarvan staat in wijkkrant 33. Het wordt zonder wijzigingen door de vergadering goedgekeurd.

3. Mededelingen.

De secretaris heeft de volgende mededelingen:

- Naar aanleiding van klachten over huisvuil, dat vooral in de week-einden wordt gedeponeed op de hoek Langebrug-Pieterskerkchoorsteeg heeft de secretaris zich gewend tot de Stadsreiniging. Tot nu toe zonder al te veel resultaat: de reinigingspolitie, die daar wat aan moet doen, werkt niet in de weekends.
- Over de geluidsoverlast van het café Scarabee in de Pieterskerkchoorsteeg is geklaagd bij de Gemeente. De Afdeling Bijzondere Wetten zou actie ondernemen.
- Dhr. J.N. van der Molen vertrekt uit de gemeentelijke werkgroep voor Pieters- en Academiewijk en Levendaal-West. Het bestuur stelt

voor om bij de gemeente als nieuwe

bewonersvertegenwoordiger voor te dragen dhr. L.J.A. Pijnacker, Ruime

Consciëntiestraat 14. De vergadering gaat hiermee accoord.

- Het nieuwe Verkeerscirculatieplan van de Gemeente is toegezonden aan de Raadscommissie voor Ruimtelijke Ordening en Verkeer. Het gaat daarna de inspraak in. Het bestuur zal dan een extra vergadering van de wijkvereniging beleggen.
- Op 4 februari heeft de Gemeente een informatie-avond gehouden over de plannen met het oude politiebureau.
- Het is zeer de vraag of om de koorhuizen van de Pieterskerk wel paaltjes tegen het parkeren zullen worden geplaatst. De Gemeente heeft daar vermoedelijk geen geld meer voor.

4. Jaarverslag secretaris 1986.

Het jaarverslag over 1986 is opgenomen in wijkkrant nr. 36. De vergadering gaat er zonder op- of aanmerkingen mee accoord.

5. Financiële jaarverslag 1986.

De penningmeester geeft een overzicht van de inkomsten en de uitgaven van de wijkvereniging in 1986 en van de stand van de financiën. Deze geven geen aanleiding tot op- of aanmerkingen. Mevr. Van Welzen-Oostveen deelt namens de kascontrolecommissie mee, dat deze de boeken

DELENGRACHT 1, 2, 3, 4A, 4B LEIDEN. STUDENTENHUISVESTING

GEVELWIND		werk 0511.
schaal: 1:100. dd: 10.3.86		blad 7
architectenburo taco w. mulder - pieterskerkhof 18 - leiden		tel. 071-
taco w. mulder, architect n.p.a. - frans th. m. de winter		14 27 71

heeft gecontroleerd en in orde bevonden.

6. Bestuurswisseling.

Mevr. Paulina Buring treedt wegens verhuizing naar buiten de wijk af als voorzitter en bestuurslid. Door het bestuur is als nieuw bestuurslid voorgesteld dhr. L.J.A. Pijnacker, Ruime Consciëntiestraat 14. Tegenkandidaten zijn niet ingediend; dhr. Pijnacker wordt door de vergadering als bestuurslid benoemd. Het bestuur heeft voorgesteld dat het voorzitterschap wordt overgenomen door het bestuurslid L.P. Driessen. Ook daarmee gaat de vergadering accoord.

In haar afscheidswoord zegt mevr. Buring dat het haar erg spijt dat ze niet meer deel kan nemen aan het bestuur. Ze vindt de wijk ook iets om je voor in te spannen. Terugkijkend vond ze de parkeernota en de rioleringswerkzaamheden in de Pieterswijk erg belangrijk voor de wijkvereniging. Voorts hoopt ze dat de door de wijkvereniging op Koningsinnedag georganiseerde markt een traditie wordt. Tenslotte wenst ze de mensen in de wijk veel woongenot toe.

Dhr. Driessen bedankt mevr. Buring voor het werk dat ze als voorzitter heeft gedaan. Hij zegt dat ze altijd voor een prettige sfeer in het bestuur heeft gezorgd. Ze had ook een grote kennis van zaken. Hij betreurt haar vertrek en hoopt dat er goede connecties tussen de wijk en mevr. Buring zullen blijven bestaan. Namens de wijkvereniging en het bestuur biedt dhr. Driessen mevr. Buring bloemen aan.

8. Rondvraag.

- Mevr. Groen-van der Vijver zegt dat er de laatste tijd zo veel vuil op straat ligt. De secretaris zal hierover contact met de gemeentereiniging opnemen en met name een paar door mevr. Groen genoemde plaatsen (hoek Houtstraat/Rapenburg, stoep Nieuwsteeg 1 en roosters Langebrug) daar onder de aandacht brengen.

- Mevr. Groen- van Slingelandt zegt dat de evaluatie van het nieuwe parkeerregiem pas in oktober zal plaats vinden. Zij zou echter nu al als probleem naar voren willen brengen dat mensen die op bezoek komen bij bewoners vaak niet (relatief dichtbij) legaal een parkeer-

plaats kunnen vinden. Dhr. Gerritsen zegt dat dit probleem ook in de gemeentelijke werkgroep voor Pieters- en Academiewijk aan de orde is geweest. Als mogelijke oplossing is gesuggereerd parkeermeters te plaatsen waar nu bewonersplaatsen zijn. Dhr. Gerritsen zegt dat ook invaliden nu eigenlijk niet goed op bezoek kunnen komen. Het lijkt hem verstandig als wijkvereniging een gerichtere actie te ondernemen en eens een enquête over de problemen met het parkeerregiem te houden.

9. Sluiting/film.

Tot slot wordt een film vertoond over de stadsreiniging in het begin van deze eeuw, die wordt ingeleid door dhr. M. Tol, voorlichter van de gemeentereiniging.

Pieterskerkhof 18
 Gratis advies op bouwkundig gebied

Iedere donderdag van 20 tot 21 uur

Amro Bank.
 De bank waar je wat aan hebt.

 nu ook voor de lunch en een kleine ind. hap

Noordeinde 51 Leiden
 Tel. 071-123524

INDISCHE SPECIALITEITEN

 Van Friese Stok tot Friese Boff van Leidse Bull tot Boerengrof U vindt dit alles en nog veel meer bij ' Friese Bakkertje

GROENHAZENGRACHT 10 LEIDEN

alternatieven. De stookplaats bevatte verder een of twee zaaghalen om potten aan te hangen. Deze halen hingen aan een houten dwarsbalk in de schoorsteen. Ijzeren en koperen potten, grote ketels, bronzen potten op drie poten (grapen), pannen met een lange steel, en potten van rood aardewerk hadden een min of meer vaste plaats bij de haard, met treven op de grond.

Ook in de stookplaats, tegen de achterwand of de zijkant, vinden we de zoutdoos, handig voor het koken en dicht genoeg bij het vuur om droog te blijven.

Op de muur dichtbij vinden we een lepelrek, evenals messen (en een houten messenslijper), pannen voor het roosteren van kastanjes en appels, zeven, raspers, een trechter, een braad-rooster en mogelijk nog een bordenrek.

**De Woonwinkel
van het
STOKPAARDJE**

*een winkel voor
mensen die van
wonen weten*

Doezastraat 2 Tel. 132105

nic. de tombe

pieterskerkchoorsteeg 11 — leiden
telefoon 122184

Aan de muren naast de stookplaats en aan het plafond hing voedsel: gedroogde vis, worsten, uien en, in een mand of op een plank aan touwen, brood. De plank voor het brood hing boven de tafel voor het naam: voorbijgangers en bezoekers wisten onmiddellijk, dat er "brood op de plank was".

Leids schilder- en tekengenootschap
"ARS AEMULA NATURAE"
Pieterskerkgracht 9, Leiden.

dag- en avondkursussen:

- . akwalleren, . tekenen,
 - . modeltekenen, . etsen,
 - . bootseren, . schilderen.
- inlichtingen: telefoon 071 - 140784

†klokhuis

breestraat 116 leiden tel. 12005

off. dealer: arabia,
stelton, guzzini

RESTAURANT
DE
BISCHOP

KLOKSTEEC
7
2311SK
LEIDEN
TEL.
071-125024
DAG. GEOPEND vanaf 17.00 uur

Meer naar achteren in de kamer zien we een karn, voorraadmanden en vaten voor zaken als linzen, meel, appels en koolrapen.

Tegen de achtermuur zien we de provisiekamer, een aan het plafond hangend kastje om het voedsel buiten het bereik van kinderen en ongedierte te houden. De deurtjes zijn vaak voorzien van decoratieve opengewerkte rozetten voor de luchtcirculatie.

In plaats van de provisiekamer kan er ook een kist of een buffet gebruikt worden.

Het verschillend gebruik van de kamer komt hier samen en we zien de kroezen en kannen om te drinken, een klein vaatje bier en een trechter, pollepels, de vijzel en de stamper en wat borden boven op een buffet, dat in tegenspraak met zijn naam van "tresoor" of "tresoor" (dressoir) geen schatten als gouden of zilveren borden bevat, maar kleding. De zijkanten zijn

Rabobank

staat dicht bij u

Rapenburg 63, tel. 149971

iets naar voren gezet zodat op beide hoeken aan de voorkant een kier ontstaat voor ventilatie.

Kleren die niet in gebruik waren werden in een lage kist bewaard, nu meestal een dekenkist genoemd.

In de richting van het bed zien we het rek met haken voor het ophangen van de kleren s'nachts. Naast de bedstede bevindt zich de wieg, meestal voorzien van een omhoog staande post, die het zachtjes schommelen op armlengte afstand vanuit het bed of van de stoel vergemakkelijkte.

Op een kruk naast het bed staat de pispot. Een koperen beddepan hangt naast het bed aan de muur. Deze wordt gebruikt om het bed te verwarmen door middel van een gloeiende kool. De gebruikelijke plaats voor een borstel is naast het bed en het kledingrek. Een grotere bezem en het vuilblik behoren in het halletje.

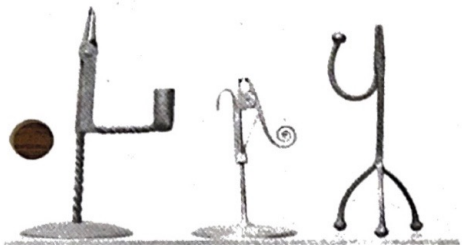
De kamer mag intussen al wel wat vol lijken, het zou ons verbazen als er niet nog een tweede hangootafel, een kleine, te vinden was tegen de muur naast de bedstede en de muurkast. Het tweede lepelrek is ook zeker aanwezig.

We hebben veel dingen nog niet genoemd, zoals de wateremmer, gemaakt van rechte duigen met eenzelfde constructie als een ton., en gereedschap als een tobbe voor het wassen van wol, zaken die opgeborgen zijn op de vlaming of ondersteboven tegen de dekenkist of in de hal staan, als ze niet in gebruik zijn.

Ook moeten we niet vergeten dat in 17e-eeuws Holland een gewoon gezin twee of drie schilderijen en kaarten aan de muur had hangen. Armere families hebben gravures, als ze zich geen olieverfschilderijen konden permitteren.

Een laatste onderwerp mogen we niet overslaan: verlichting. We zinspeelden reeds op de ijzeren punt in het midden van de mantel van de stookplaats.

Kandelaars van ijzer, hout, koper en aardewerk kwamen allemaal voor in dit huis, maar we zullen er niet veel aantreffen en nooit een met een niet-brandende kaars erin. (Vetkaarsen trekken muizen aan!) Kaarsen van bijenwas waren te duur voor gewoon normaal gebruik, vetkaarsen waren ook niet goedkoop genoeg voor veelvuldig gebruik.

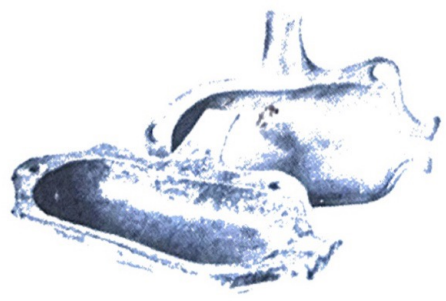

Goedkoper licht kreeg men in Engeland met nachtpitten: een pit van riet gedompeld in heet vet, dan afgekoeld in een emmer water en opnieuw in vet gedompeld, een handeling die zolang herhaald werd tot de nachtpit dik genoeg was.

In de Lage Landen werd hout van veenbomen gebruikt in plaats van riet (een houder voor nachtpitten heet in het Nederlands "kienspaanhouder"), dat hetzelfde effect had, namelijk een rokerig, flakkerend licht, dat overdwars geklemd werd in een soort tang.

Het licht brandde ongeveer een half uur, tenzij men de kaars aan twee kanten tegelijk liet branden.

Voor het maken van kienspaanlichten stond er in elke haard een vetvanger, een langwerpige schaal van aardewerk

of ijzer, om het dierlijk vet op te vangen dat van het vlees afdroop.

Als je je echter niet veel vlees kunt veroorloven is zelfs het kienspaanlicht te duur. Een ander soort licht was dan ook veel meer gebruikelijk en in Leiden erg goedkoop. Dit was de olielamp, van aardewerk of van blik. Visolie was ruim voorhanden in Leiden met zijn belangrijke vismarkt en deze visolie of traan zorgde voor het licht.

Kort het gelukkige, godvruchtige gezinsleven op 12,5 m² overziende tussen de smeulende vuren van turf, vet en visolie, is het misschien beter de lichten gewoon maar uit te doen.

We doen dit door het vuur te doven en een paar kolen gedurende de nacht in de doofpot te doen, gemaakt van koper of aardewerk in de vorm van een grote pot of klok.

Als het tijd werd om de lichten uit te doen en om allemaal naar bed te gaan, was het ook tijd om

 WILHELMINA
..... b.v.
Doezastraat 21
tel. 120727

de Kempenaerstraat 28
Oegstgeest
tel. 154916 - 172308

In het hart van de stad
J.J. van der GEEST tweewielers

Fietsen, bromfietsen,
onderdelen, service,
reparatie, inruilen
PIETERSKERKGRACHT 4-6 ☎ 121775

BANKETBAKKERIJ – LUNCHROOM
OPGERICHT 1829
J. H. A. M. SNIJERS
SPECIALITEIT IN SPECULAAS
Botermarkt 15 – Tel. 122583

het vuur te bedekken. Dit werd aangegeven door de avondklok.

Zouden we de kennis omtrent de ideeën en het leven van de Pilgrims willen onderdrukken, dan zouden we het gewoon "in de doofpot stoppen", een uitdrukking, die William Bradford, die goed Nederlands sprak, zeker kende.

Daar ik niet met woordspelingen wil eindigen, wil ik graag in de herinnering brengen, dat de meerderheid van de Pilgrims in grotere huizen woonde in Engeland met tenminste een stukje tuin en dat de meesten in Leiden in kleine huisjes met amper een tuin woonden.

En dat ondanks het aanvankelijk harde leven in America, de overlevenden blij geweest moeten zijn het benauwde onderkomen in Leiden te ontvluchten.

Een onderkomen, dat veel mensen in de Nederlanden, bijvoorbeeld de bewoners van de 77 andere "poorten", normaal vonden voor hun soort mensen.

Dr. J.D. Bangs, auteur
J.J.M. Gerritsen, vertaling

HET SMALLE PANDJE
MET DE
BREDE SORTERING
SANDERS WIJNHUIS
»au fin bec«
DOEZA STRAAT 12

Oproep

Dit is een oproep aan U allen om spontaan JA te zeggen tegen de Vereniging Koninginnedag ! Immers de Vereniging Koninginnedag steunt en coördineert alle festiviteiten, welke op 30 april plaatsvinden.

WORDT DUS LID VAN DE VERENIGING KONINGINNEDAG !

Door storting van slechts f 10,- per jaar op giro-nummer 78068 ten name van Penningmeester Vereniging Koninginnedag te Leiden.

U ontvangt dan elk jaar het Oranje boekje, waarin alle evenementen, welke door de verschillende wijken in Leiden zijn georganiseerd, zijn vermeld.

U kunt zich telefonisch aanmelden bij de penningmeester, de Heer P.M. van Egmond, tel. 071-123308.

Of aan de stand van de Wijkver . op 30 april a.s.

Uit de werkgroep

Op 10 februari j.l. was er weer een bijeenkomst van de gemeentelijke werkgroep voor Pieters- en Academiewijk en Levendaal-west, met als belangrijkste vergaderpunten het politiebureau, de leefmilieuverordening en (toch weer) het parkeerregime.

Over het politiebureau vindt U elders in deze krant meer.

De gemeente is bezig met het ontwerp van een leefmilieuverordening Pieterswijk. Zo'n verordening kan beschouwd worden als een snelle methode om ongewenste ontwikkelingen in een wijk bij te sturen. In de praktijk komt het er op neer dat een dergelijke verordening in het leven wordt geroepen als de bedoelingen die aan het bestemmingsplan ten grondslag liggen, niet afdoende zijn geregeld (bijvoorbeeld als zich nieuwe ontwikkelingen voordoen, waarin door het bestemmingsplan niet wordt voorzien). Een leefmilieuverordening scherpt het bestemmingsplan aan (en geeft daarbij dus nauwere grenzen). Een leefmilieuverordening geldt voor maximaal 10 jaar en kan per gebied slechts eenmalig worden vastgesteld. Er is nog slechts sprake van een ontwerp, dat t.z.t. de voor een verordening gebruikelijke inspraakrondes zal passeren.

In de werkgroep overheerst het idee dat het in de wijk rustiger geworden is sinds de invoering van het parkeerregime. Enkele bedrijven worden echter speciaal getroffen door het systeem, m.n. de restaurants. Voor hen staat in

de huidige situatie alleen de mogelijkheid open om in beroep te gaan tegen de afwijzing van vergunningaanvragen. Bij de evaluatie van het parkeerregime die in september/oktober plaatsvindt, zal voor dit probleem wellicht een oplossing kunnen worden gevonden.

De verkeerslichten op de hoek Lammen-schansweg/Jan van Houtkade zullen worden aangepast: de afstelling is nu zo, dat het linksafslaan vanaf de Lammen-schansweg richting Jan van Houtkade per cyclus slechts voor 1 auto is weggelegd.

Met het oog op de verwachte toeloop voor de tentoonstelling over Turkije die deze zomer in het Rijksmuseum van Oudheden zal worden gehouden, zal het trottoir van het Rapenburg aan de kant van het museum worden hersteld. Ook de verlichting komt aan de beurt.

restauratieplannen: Rapenburg 20 (anti-quariaat) wordt onder handen genomen, evenals het voormalige hotel Au Bord du Rhin aan de Aalmarkt.

Nieuwbouw: voor Doelengracht 6 is een nieuwbouwplan gemaakt met wooneenheden voor voornamelijk tweepersoonshuishoudens. In de werkgroep wordt die bestemming toegejuicht, maar het uiterlijk van het gebouw spreekt de aanwezigen niet erg aan....

De architect die zich bezighoudt met de restauratie van het Rijksmuseum voor Natuurlijke Historie aan de Raamsteeg, heeft en passant een plannetje ontwikkeld voor een enorme kas aan de zijde van het Van der Werffpark, zodat het mogelijk wordt om ook de enorme skeletten die het museum bezit, ten toon te stellen. M.i. een aanwinst.

Vestigingen: voor Breestraat 85 is een gewelwijziging aangevraagd die doet vermoeden dat daar een winkel zal worden gevestigd; branche vooralsnog onbekend.

Au Bord du Rhin zal na de restauratie een fotograaf herbergen.

Het pand op de hoek Doezastraat/Jan van Houtkade zal aan het Vrouwenhuis onderdak gaan bieden.

De inrichting van het Pieterskerkhof is nog niet geheel uitgevoerd conform de plannen. Er wordt o.a. nog beraadslaagd of het wel noodzakelijk is om alle geplande palen ook daadwerkelijk neer te zetten.

Volgende vergadering van de werkgroep: 14 april a.s. 15.00 uur, Stadsbouwhuis

Henri Brandenburg
Pieterskerkhof 14

Programma Pieterskerk

za 12-4	kerk open	10.30-17.00
zo 13-4	idem	13.30-17.00
wo 16-4	Nat. Museum weekeinde receptie gemeente + R.U. (+ 600 gasten)	
do 17-4	afscheid korps-chef politie	
za 26-4	Rommelmakt (optie)	
zo 27-4	Soeffi-dienst (zaal)	
za 3-5	Seminar Ned. Jeugdbond v. natuurstudie (optie)	
ma 5-5	Rijnlands Chr. Mannen- koor (optie)	
di 6-5	Prot. bond (zaal)	
za 10-5	Ontvangst gemeente	16.00-17.00
vr 23-5	Martin Air Party Service (optie)	
zo 25-5	Soeffi-dienst (zaal)	
vr 30-5	V.J.S.L.-congres	
za 31-5	Rommelmakt (optie)	
za 7-6	Leiden orgelstad middag: orgelbespeling avond: idem + Louis v. Dijk e.a.	
za 28-6	Lakenfeesten (optie)	
wo 16-7		

Galerie Denise Stephan

6.4.86 - 4.5.86
Marijke Verhoef
schilderijen en grafiek
Sophie Gentenaar
metaallastieken

18.5.86 - 30.6.86
John Torenbek
schilderijen
Evert van Hemert
beelden

Ars studio

13.4.86 - 29.4.86
Ronald Lindgren
Frieda Holleman
olieverf en tekeningen

3 en 4 mei 1986
OPEN HUIS
expositie werk van kursisten
inschrijving nieuwe cursussen

Galerie

van der Vlist

april - mei 1986
Corrie Wortel
aquarellen

Bestuur

Het Bestuur van de Vereniging voor Pieters- en Academiewijk/Levendaal-West is als volgt samengesteld:

L.P. Driessen voorzitter	N. v. Zuyt- brouckhof 14 tel. 143430
J. Wielea secretaris	Nieuwsteeg 25 tel. 141913
J.J.M. Gerritsen penningmeester	Rapenburg 20 tel. 120072
J.H.A.M. Snijers lid	Botermarkt 15 tel. 122583
Mw. R. Gaarlandt- Meiners lid	Rapenburg 43 tel. 131645
Mw. C. de Groot- Biermasz lid	Rapenburg 64
L.J.A. Pijnacker lid	Ruime Cons- cientiestr. 14

Lady Service
Foundation Boetiek
Doezastraat 19
Geopend di t/m za: 9-17 uur, do. koopavond

Als u in de lawine van reisgidsen door de bomen het bos niet meer ziet, ga dan naar CEBUTO, uw vakantie-specialist.

Beter uit met
REISBUREAU CEBUTO

Doezastraat 30 Leiden tel. 071-133941

Opgaveformulier voor lidmaatschap

Bij deze geeft ondergetekende

naam:

adres: telefoon:

zich met ingang van op als lid/donateur van de vereniging voor Pieters- en Academiewijk en Levendaal-west, en verklaart de contributie/donatie* ad f + een eenmalige bijdrage ad f te hebben overgemaakt op de giro/bankrekening van de vereniging.

Leiden,

.....
(handtekening)

postgironummer : 3664416

bank: Rabobank Leiden, nr.33 55 58 402

* contributie f 7,50 p.j., voor gezinnen f 10,- p.j.

opgaveformulieren kunnen bij bestuursleden worden afgegeven of naar postbus 11016 gezonden worden.